



De Groene
Motor



Jaarverslag
Boerenlandvogels Zuid-Holland
2023



Diensten & Producten

De werkzaamheden van De Groene Motor en de ondersteuning aan vrijwilligers verdeelt zich binnen vijf hoofdlijnen. Binnen deze indeling vervullen we werkzaamheden en activiteiten voor specifieke thema's.



1. Organisatie en beleid

- Interne bedrijfsvoering
- Ontwikkeling en innovatie
- Vrijwilligers beleidsadvies
- Ondersteuning in de regio
- (Beeld-) verslaglegging



2. Praktische Ondersteuning

- Gereedschapuitleen
- Ladderservice
- Verzekeringen
- ARBO & Veiligheid
- Cursussen en opleiding



3. Zichtbaarheid & Netwerk

- Online Platform ZelfDoen
- Evenementen
- Netwerk vrijwilligers-coördinatoren
- Externe Lobby, Promotie & Advies
- Netwerken & Relatiebeheer (gemeenten en bedrijven)
- Relatie PZH, NLO, stakeholders



4. Concrete Programma's

- Boerenlandvogels
- Natuur, Gezondheid & Omgeving
- Meetnet Agrarisch Cultuurlandschap
- Groen & Erfgoed



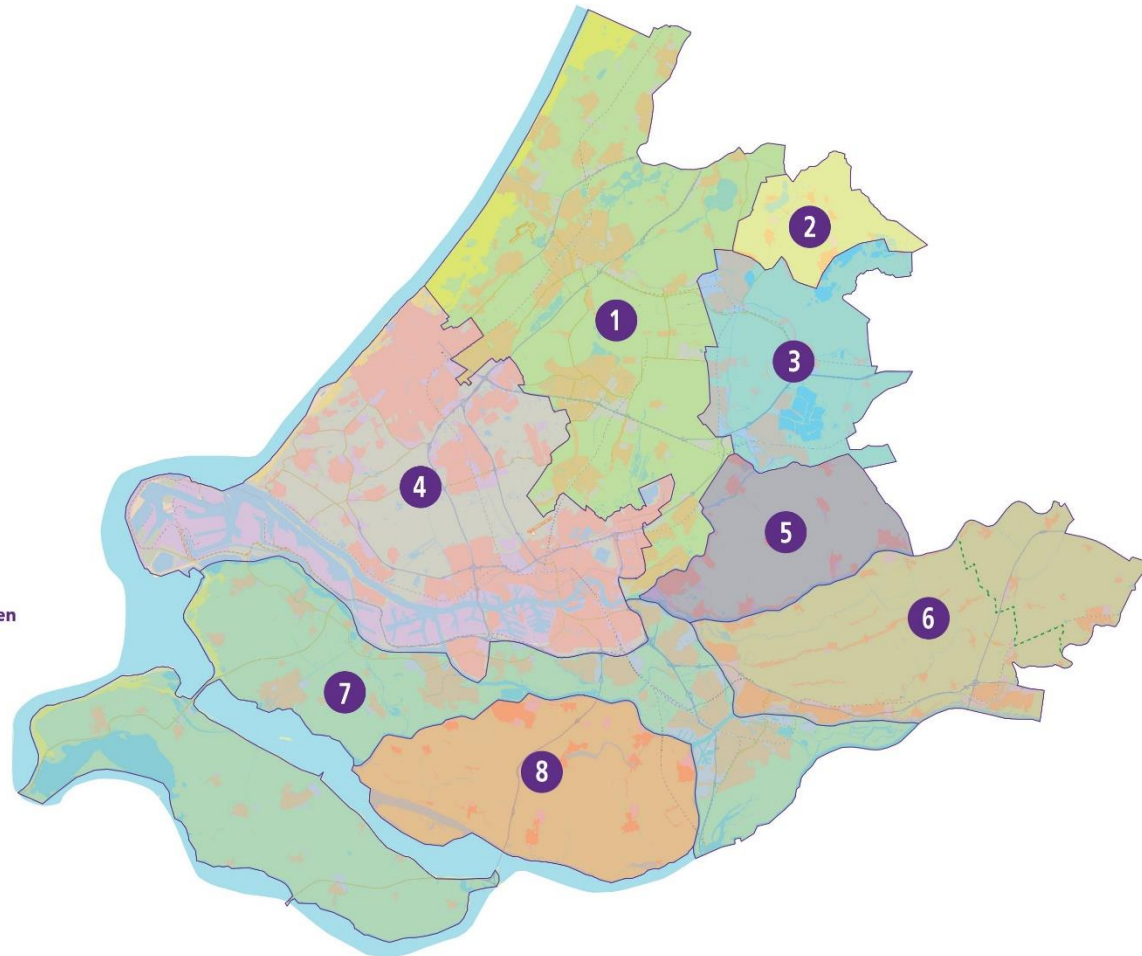
5. Financiële Ondersteuning

- Voucherregeling
- Fondsenwerving
- Financieel Advies





- 1 Collectief De Groene Klaver**
 - Weidevogelgroep Rijpwetering
 - Weidevogelgroep Santvoorde
 - Weidevogelgroep Nootdorp-Leidschendam
 - Weidevogelgroep Zoeterwoude
 - Bollenvogel- en patrijzenwerkgroep Geestgrond
 - Weidevogelgroep Noordwijk
 - Weidevogelgroep Geestgrond
 - Weidevogelgroep Koudekerk
- 2 Collectief De Hollandse Venen**
 - Weidevogelgroep Nieuwkoop
- 3 Collectief Rijn & Gouwe Wiericke**
 - Weidevogelgroep Reeuwijk
 - Weidevogelgroep Bodegraven-Noord
 - Weidevogelgroep De Wetering
 - Weidevogelgroep Driebruggen
- 4 Collectief Midden-Delfland**
 - Weidevogelgroep Midden-Delfland
- 5 Collectief Krimpenerwaard**
 - Natuur- en Vogelwerkgroep Krimpenerwaard
- 6 Collectief Alblasserwaard-Vijfheerenlanden**
 - Natuur- en Vogelwacht Alblasserwaard
 - Natuur- en Vogelwacht Vijfheerenlanden
- 7 Collectief Zuid-Hollandse Eilanden**
 - Weidevogelgroep Voome-Putten
 - Weidevogelgroep Goedereede
- 8 Collectief Hoeksche Waard**
 - Weidevogelgroep Hoeksche Waard



Inhoud

- Jaar 2023
- Aantalsontwikkelingen en resultaten
- Omvang
- Invoeren
- Nieuws uit het veld
- Komend broedseizoen





2023, algemeen - activiteiten:

- Verschillende cursussen gegeven, zoals: Weidewachter Basis, invoeren BLVM, predatieherkenning, BMP bijeenkomst bollenvogels;
- Weidevogelsafari's;
- Weidevogelstartdag;
- Kennisdag Boerenlandvogels;
- Kennisbibliotheek;
- Zwarte stern excursie
- Jaarbericht

Voor de totstandkoming van dit jaarverslag is gebruik gemaakt van de totaalgegevens uit de Boerenlandvogelmonitor voor de provincie Zuid-Holland en van de eigen verslaglegging bij De Groene Motor. In de Boerenlandvogelmonitor registreren en analyseren vrijwilligers, professionals en collectieven hun boerenlandvogelgegevens.





Voorjaar 2023

Weer:

2023 gaat de boeken in als het warmste en tegelijk het natste jaar.

De maanden maart en april waren vrij nat, maar wel wat warmer dan normaal. In maart was het somber weer, maar in april kwam de zon wat vaker door.

De temperatuur week in de maand mei amper af van het langjarig gemiddelde, het was droog en vrij zonnig. Juni was de warmste junimaand ooit gemeten sinds 1901. Ontzettend zonnig en droog.

Door het koele en natte voorjaar kon er pas laat gemaaid worden, wat gunstig was voor de vestiging van de weidevogels. Later in het seizoen kregen ze met de kuikens het steeds lastiger door de droogte.

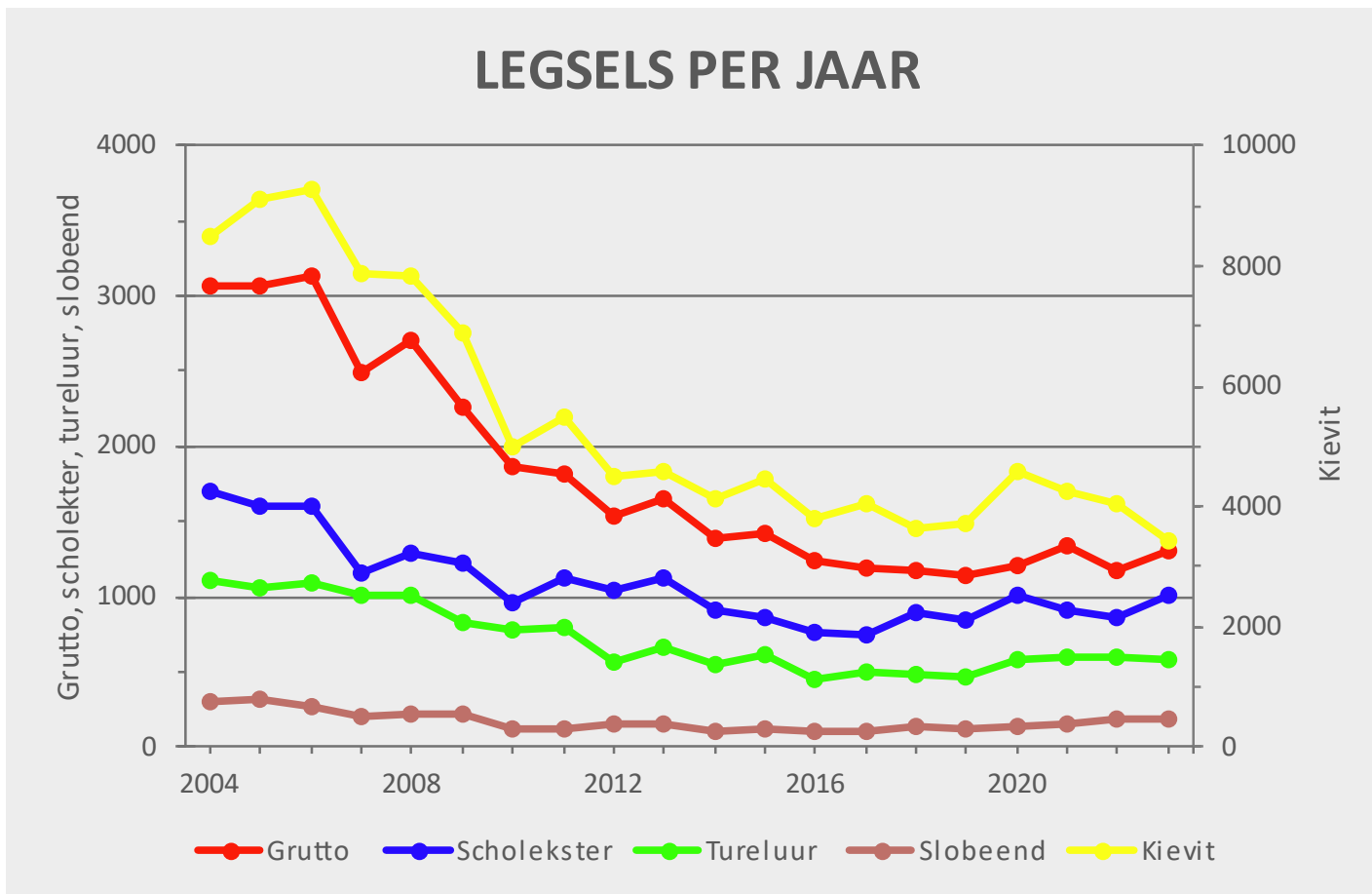
De eerste eieren van Zuid-Holland:

11 maart: eerste kievitseï: Hans Boere, Waddinxveen

23 maart: eerste grutto-ei: Anthonie Heijkoop, Streefkerk









Aantalsontwikkelingen legsels

Vrijwilligers en boeren zoeken en beschermen de legsels van weidevogels op percelen waar de landbouwwerkzaamheden (nog) niet zijn uitgesteld. Dit noemen we actief beschermen. Door de nesten in kaart te brengen weten de boeren waar ze extra voorzichtig te werk moeten gaan. Op de maisakkers worden de Kievitsnesten regelmatig even opzij gelegd zodat de nesten niet sneuvelen tijdens de werkzaamheden. Op de percelen met een beheersovereenkomst, bijvoorbeeld later maaien, hoeven niet alle nesten te worden opgezocht.

De gevonden legsels van de grutto en scholekster zijn toegenomen vergeleken met vorig jaar. Tureluur en slobbeend zijn vrij stabiel. Het aantal ingevoerde Kievitslegsels is behoorlijk afgenomen, waarschijnlijk door minder herleg.

De legsels worden met GPS locatie ingevoerd in de boerenlandvogelmonitor. Met de stip op de kaart is het legsel makkelijker terug te vinden voor de boer, loonwerker en collega vrijwilligers. Bovendien geeft het ook visuele overzichten van de weidevogel-interessante gebieden in de provincie zoals op de volgende pagina zichtbaar is.



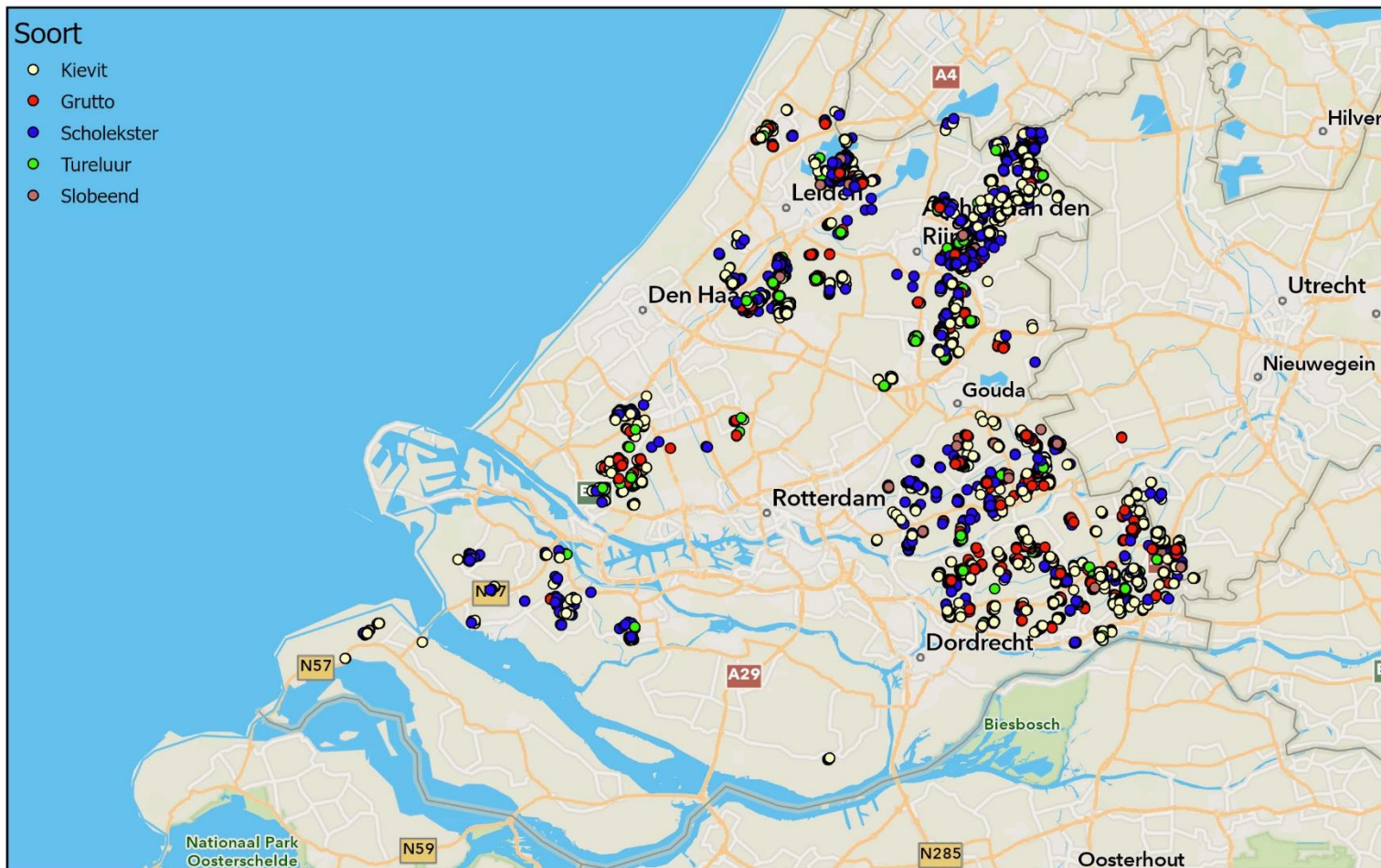


INGEVOERDE LEGSELS 2023



Soort

- Kievit
- Grutto
- Scholekster
- Tureluur
- Slobeend



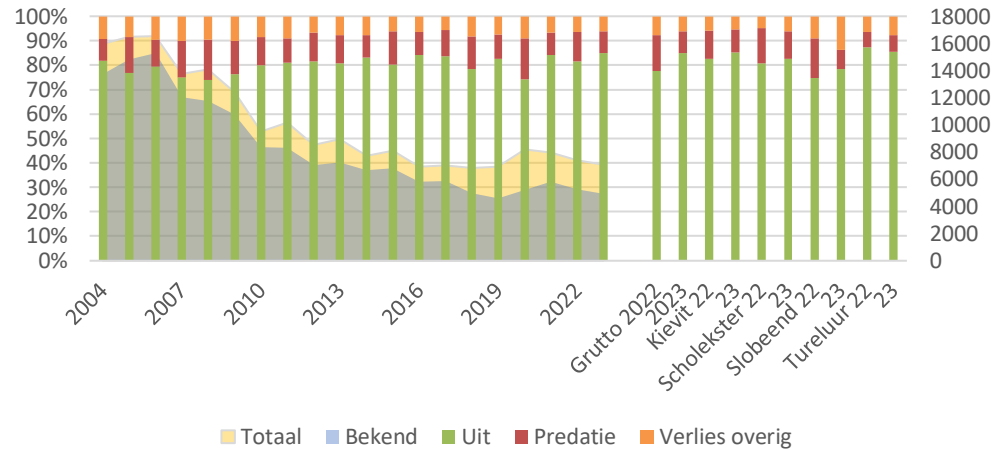




Aantalsontwikkelingen legsels

Van de actief beschermde nesten wordt aan de hand van de nestcontrole ook het uitkomstpercentage bepaald. In 2023 was het uitkomstpercentage 85%. Gemiddelde predatie is 8,9% en overige verliesoorzaken is 6,1%.

UITKOMSTPERCENTAGE NESTEN



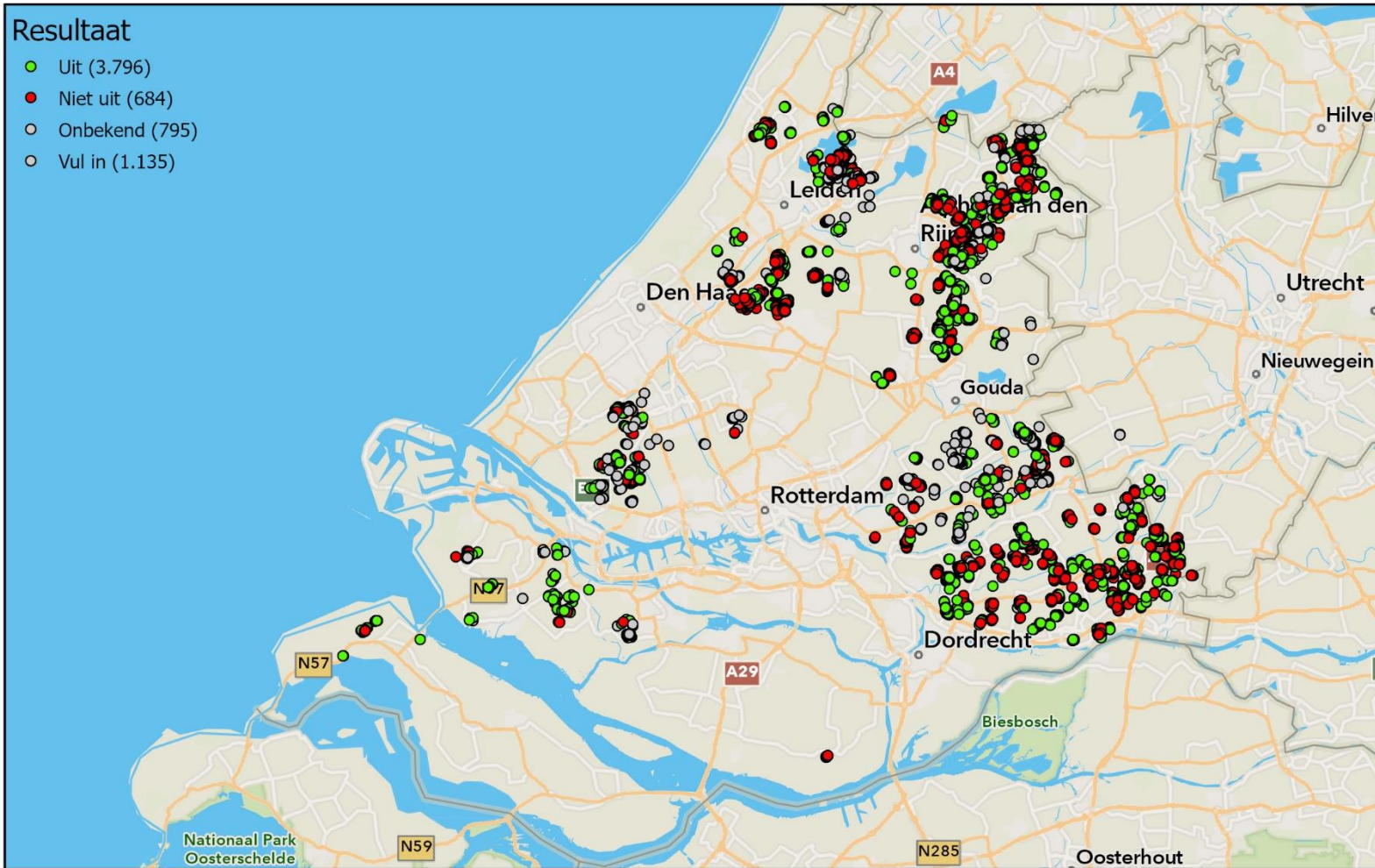


INGEVOERDE LEGSELS 2023



Resultaat

- Uit (3.796)
- Niet uit (684)
- Onbekend (795)
- Vul in (1.135)





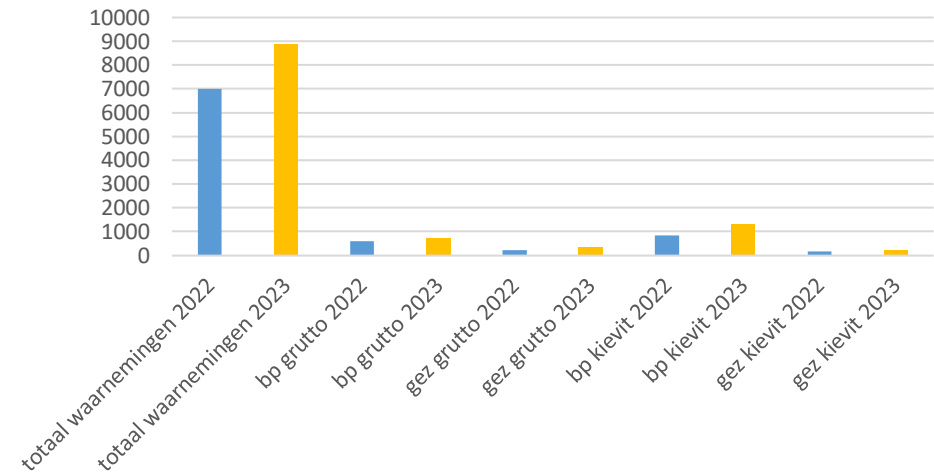
Legsels en gedrag op de kaart

De kaarten met de legsels geven respectievelijk de legsels van 2023 weer voor de grutto, tureluur, Kievit, slobeend en scholekster.

Naast de gegevens op legselniveau komt er ook steeds meer aandacht voor aanvullende gedragswaarnemingen. Aan de hand van het gedrag van de vogels is namelijk ook te zien of de vogels broeden, jongen hebben of gewoon aan het foerageren zijn. Het mooie van de gedragswaarnemingen is bovendien dat daarmee het voorkomen van de vogels op de beheerpercelen kan worden aangetoond zonder verstoring door het zoeken naar nesten. Wanneer de nesten zijn uitgekomen, zijn de vogels met jongen ook langer te volgen en op de kaart weer te geven. De plekken waar en de manier waarop geteld wordt kan van jaar tot jaar verschillen.

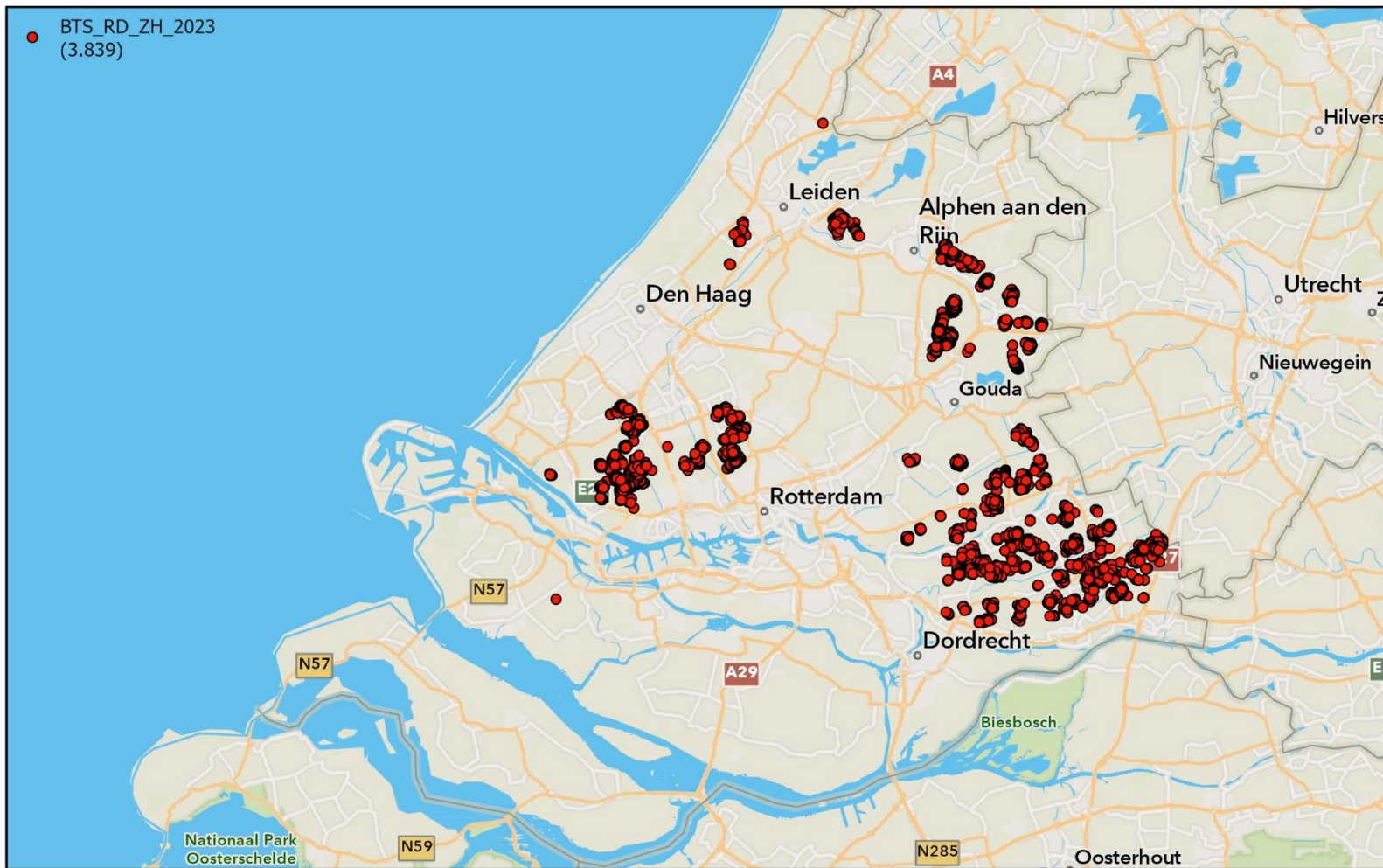
Ten opzichte van 2022 is in andere polders geteld dan in 2023. Het overzicht geeft in totaal dan ook geen perfecte vergelijking. Wel zijn er naast de beschermde nesten 351 grutto gezinnen waargenomen met de gedragstellingen.

QBM gedragswaarnemingen





BTS waarnemingen grutto 2023





Analyse BTS tellingen

In 2023 zijn er in 54 gebieden Bruto Territoriaal Succes- tellingen (BTS-tellingen) uitgevoerd. Bij deze methode zijn er twee telmomenten:

- Ronde 1: aantal broedende grutto's
- Ronde 2: verwachting grutto gezinnen in het gebied

Professionele tellers en vrijwilligers scannen de hele polder af en registreren het gedrag van de weidevogels. Aan de hand van het gedrag wordt geanalyseerd hoeveel broedparen en hoeveel gezinnen er in een gebied zitten. Omdat de grutto een mooi afgebakend broedseizoen heeft, is deze soort leidend in deze tellingen.

In 2023 is op deze manier bijna 15.000 ha in kaart gebracht. Ieder jaar worden er verschillende gebieden geteld. Voor de meeste weidevogelgroepen en collectieven is het werkgebied te groot om jaarlijks volledig te tellen. Daarom telt men in delen per jaar.

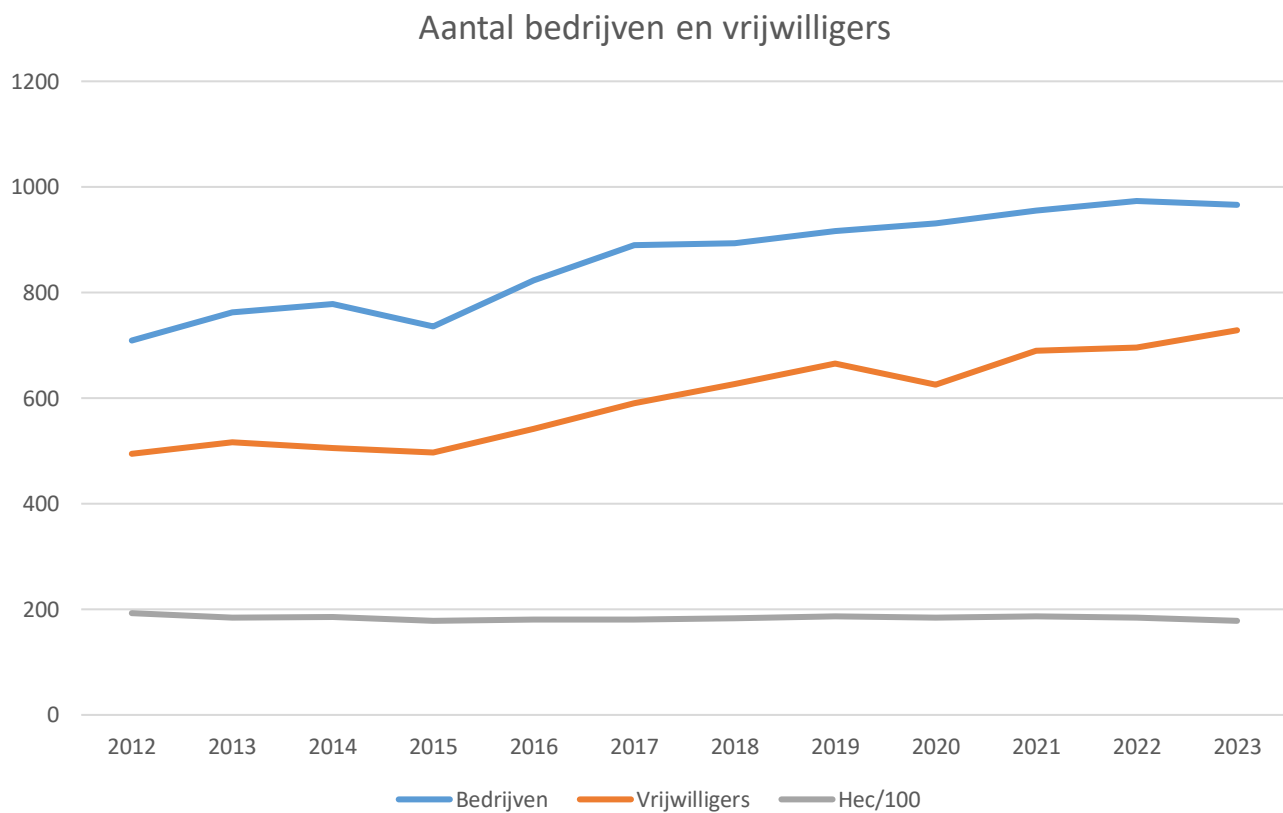
Met de tellingen zijn 1128 grutto broedparen over een totaal van 54 gebieden waargenomen, waarvan er in de tweede telronde nog 767 met jongen liepen. Na validatie van de gebieden komt het gemiddelde BTS uit op 60,8%. Bij een BTS tussen de 50-65% kan men er van uitgaan dat de populatie stabiel blijft. Boven de 65% zal de populatie kunnen groeien.





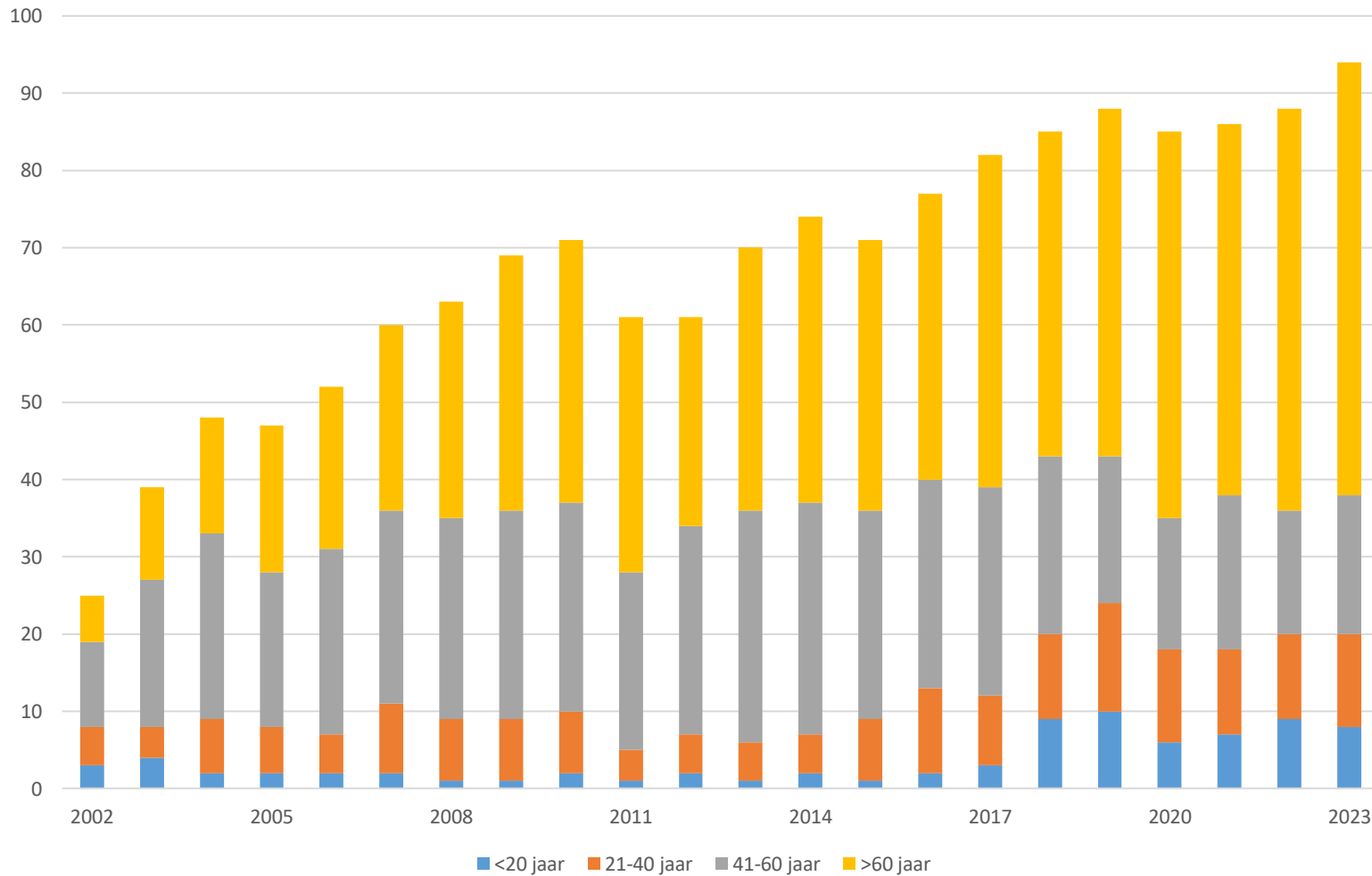


Aantal bedrijven en vrijwilligers in Zuid-Holland



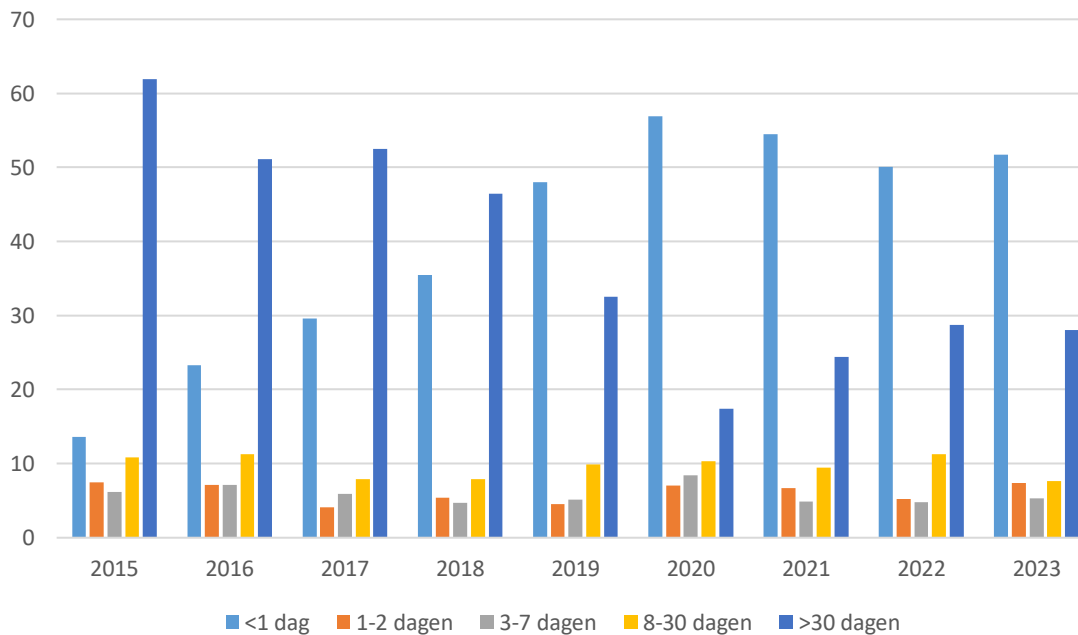


Aantal vrijwilligers per leeftijdscategorie





Percentage legsel per periode tussen vind- en invoerdatum



Legsel vinden en invoeren

Na het vinden van een legsel wordt deze ingevoerd in de Boerenlandvogelmonitor. Wanneer het legsel is ingevoerd is deze terug te vinden voor de boer, loonwerker en collega vrijwilligers. Dus hoe sneller, hoe beter.

Door de jaren heen wordt er steeds meer de eerste dag de legsel ingevoerd. De laatste drie jaar is er toch weer een verschuiving naar later dan dertig dagen.

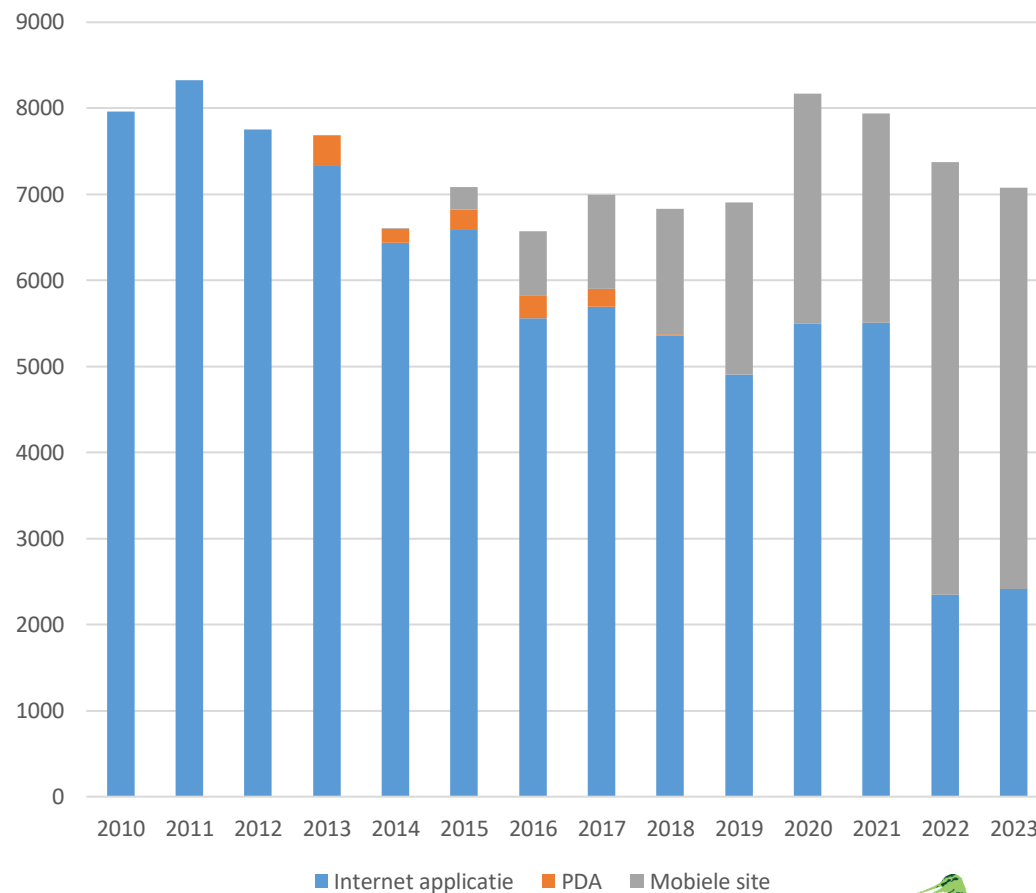




Wijze van invoeren

Steeds meer legsels worden ingevoerd via een mobiel/tablet in de Boerenlandvogelmonitor. Wat de kans op fouten verminderd, omdat niet achteraf via boekjes etc. het legsel ingevoerd moet worden en de locatie zo ook mee komt en niet achteraf opgezocht hoeft te worden.

Wijze van invoer







Nieuw leven ingeblazen groep Koudekerk

- Weidevogelwerkgroep De Ruige Kade
- Achthovenerpolder en Hondsdijkpolder
- Nieuwe vrijwilligers opleiden en begeleiden

Weidevogelbeschermers gezocht

11 december 2023

Dit jaar is agrarisch collectief De Groene Klaver een pilot gestart om de in het verleden vertrokken weidevogels uit de Achthovenerpolder en de aansluitende Hondsdijkpolder terug te laten keren. Deelnemers van De Groene Klaver nemen maatregelen om het gebied aantrekkelijker te maken voor weidevogels. De eerste resultaten hiervan zijn al zichtbaar. Als de weidevogels voor deze polders kiezen om hun pullen groot te brengen, dan hoort weidevogelbescherming daarbij. Voor onze weidevogelwerkgroep De Ruige Kade zoeken we weidevogelbeschermers.

Samenwerken is noodzakelijk

Deelnemers van De Groene Klaver leggen natte gebieden, zogeheten plas-dras, aan in de polders, maaien hun percelen later en hebben aandacht voor predatie en ganzenschade. Daarnaast zorgen ze samen voor meer schuilmogelijkheden voor jonge kuikens en legselbescherming. De Groene Klaver kan het uitbreiden van de weidevogelbescherming niet alleen en is op zoek naar vrijwilligers die de boeren willen helpen met het beschermen van de legfels. In georganiseerd verband zoeken en markeren onze vrijwilligers in het voorjaar legfels in de polders.

Word weidevogelbeschermers

Nieuwe vrijwilligers gaan komend seizoen goed geïnformeerd op pad. Begin volgend jaar biedt de Groene Klaver, samen met De Groene Motor, de cursus weidevogelbescherming aan. Deze cursus beslaat meerdere dagdelen. Een deel van de cursus gaat om weidevogelherkenning. Deelnemers leren meer over het uiterlijk en gedrag van verschillende weidevogels en aan welke leefomgeving ze de voorkeur geven. Een praktijkochtend volgt op dit deel om de vogels 'in het echt' te herkennen. Het tweede deel van de cursus bevat onderwerpen als het digitaal invoeren van waarnemingen en informatie over de diverse weidevogeltellingen. Hierin worden ook de ervaringen van de praktijkochtend besproken. Tot slot is er nog een deel over het herkennen van predatoren en manieren om te voorkomen dat ze eieren roven of kuikens opeten.

Als u zich ook vrijwillig wilt inzetten als weidevogelbeschermers bij onze weidevogelwerkgroep De Ruige Kade, dan kunt u zich melden via info@degroeneklaver.nl





Komend seizoen

- **Materiaal verspreiden**
- **Weidevogeldag 2 maart**
- **Cursussen**
- **Weidesafari's**
- **Nieuwsbrieven**
- **Kennisdag Boerenlandvogels**
- **Weidevogelvertrekdag**





Kijk ook vooral op onze site! Zelfdoeninz.nl

- **Vrijwilligersvacatures**
- **Uitgelichte projecten**
- **Informatie en tips**
- **Gereedschapuitleen**
- **Agenda en cursussen**



Kennisbieb boerenlandvogels

- <https://www.zelfdoeninz.nl/boerenlandvogels/kennis-op-onderwerp>





De Groene
Motor



Voor vragen, opmerkingen etc. mail ons:
boerenlandvogels@degroenemotorzh.nl

